



РОЗВИТОК SOFT SKILLS В ЕСТЕТИЧНОМУ ВИХОВАННІ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДИК ВЗАЄМОДІЇ

Серих Лариса Володимирівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

завідувачка кафедри теорії і методики змісту освіти

КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Su181260slv@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-5290-8596>

Ключова зміна для учнів стосується підходів до навчання та змісту освіти. «Адже мета НУШ – виховати інноватора та громадянина, який вміє ухвалювати відповідальні рішення та дотримується прав людини. Замість запам'ятовування фактів та понять учні набуватимуть компетентностей. Це – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність. Тобто формується ядро знань, на яке будуть накладатись уміння цими знаннями користуватися, а також цінності та навички, що знадобляться випускникам української школи у професійному та приватному житті» (Концепція «Нова Українська школа», 2016, с. 1). Співпраця «між усіма учасниками освітнього процесу – учителів, учнів, адміністрацій та батьків – наріжний камінь, який допоможе досягти всіх інших результатів. Адже тільки так можливо втілити головну мету: змінити освітнє середовище, впровадити навчання для життя» (там само, с. 2). Тому актуально і доцільно сьогодні розглядати Soft Skills в естетичному вихованні підлітків засобами інтерактивних методик взаємодії.

Список компетентностей, а зокрема й гнучких умінь, яких набуватимуть підлітки, уже закріплено законом «Про освіту». Показчик створювався з урахуванням «Рекомендації Європейського Парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя» (Рекомендації Європейського Парламенту та Ради Європи, 2019, с. 2). «Багато компетенцій є близькими та пов'язаними: аспекти, які є основними в одній області, допомагають іншій. Загальні знання мов, освіченість, здібність до кількісного мислення та обізнаність у сфері інформаційних та комунікаційних технологій – це необхідна основа для навчання, а навчання



заради здобуття знань включає всю навчальну діяльність. Еталонними рамками застосовується ряд пунктів: критичне мислення, творчість, ініціативність, вміння вирішувати проблеми, оцінка ризику, вміння приймати рішення та вміння конструктивно керувати емоціями. Усі вони важливі для всіх восьми основних компетенцій» (там само, с. 8). У Рекомендаціях також було «визначено положення про «нові основні навички» першочерговими і підкреслено, що навчання протягом усього життя має включати навчання від дошкільного віку» (там само, с. 2). У цьому аспекті позашкільна освіта повноцінно має можливість «пропонувати молодим людям засоби розвитку основних компетенцій до рівня, який необхідний у дорослому житті, та який сформує основу для подальшого навчання» (там само, с. 3). Таким чином, вважаємо, що це є підставою до розвитку Soft Skills в естетичному вихованні підлітків засобами інтерактивних методик взаємодії.

Варто зазначити, що взаємодія ЗЗСО та ЗПО в естетичному вихованні підлітків передбачає врахування змісту естетичного виховання ЗЗСО, яким запропоновано цілісний художньо-естетичний розвиток особистості учня шляхом опанування різних видів мистецтва і координації знань, умінь та уявлень, набуття яких необхідне для формування в свідомості учнів полікультурного й поліхудожнього образу світу. Зокрема ці постулати окреслено в змісті освітньої галузі «Мистецтво» (в основній школі) і спрямовано «на розширення в процесі опанування творів мистецтва і художньо-практичної діяльності набутих у початковій школі ключових, міжпредметних, предметних компетентностей» (*Навчальна програма «Мистецтво»*, 2012, с. 19).

Упровадження державного стандарту, важливість естетичного виховання та розвитку в учнів художніх уявлень, понять і суджень забезпечує усвідомлення взаємозв'язку між різними видами та жанрами мистецтва. Так, на заняттях з літератури використовуємо твори музичного й образотворчого, хореографічного і театрального мистецтва. Така інтеграція мистецтва допомагає з'ясувати специфіку виразних засобів різних видів і жанрів мистецтва, більш глибоко розвиває художньо-естетичне сприйняття, сприяє естетичній вихованості підлітків.

Серед уживаних у Державному стандарті понять і положень найбільш цінним є забезпечення компетентнісного підходу, що реалізовується також в



програмі «Мистецтво» – розвиток комунікативної компетентності – «здатність особистості застосовувати в конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи в групі, володіння різними соціальними ролями. Міжпредметної естетичної компетентності – здатність виявляти естетичне ставлення до світу, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтва. Особистісно зорієнтованого підходу – спрямованість навчально-виховного процесу на взаємодію і плідний розвиток особистості педагога та його учнів на основі рівності у спілкуванні та партнерства в навчанні. Предметної компетенції як сукупність знань, умінь та характерних рис у межах змісту конкретного предмета. Предметної мистецької компетентності як здатності до розуміння й творчого самовираження у сфері музичного, образотворчого та інших видів мистецтва, що формується під час сприймання творів та видів мистецтва і їх практичного опанування. Проектно-технологічної компетентності як здатності застосовувати знання, уміння, особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності. Соціальної компетентності як здатності особистості продуктивно співпрацювати з партнерами в групі та команді, виконувати різні ролі та функції в колективі» (*Навчальна програма «Мистецтво»*, 2012, с. 9).

Отже, окреслені компетентності трансформуються в гнучкі вміння та дозволяють реалізовувати питання цілісного особистісного розвитку, детально досліджувати питання взаємодії закладів загальної середньої та позашкільної освіти в естетичному вихованні підлітків.

Список використаних джерел:

1. *Концепція «Нова Українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи»*. (2016). Взято з: <http://mon.gov.ua/activity/education/zaga>
2. *Навчальна програма «Мистецтво» для 5-9 класів* (2012). Л. Масол, ін. Взято з: http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/educational_program.
3. [Рекомендації Європейського Парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя](https://zakon.rada.gov.ua/laws/https://eur-lex.europa.eu/legal-content/). (*Recommendations from the European Parliament and the Council of Europe on building key competences for lifelong learning*) (2019). Взято з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/https://eur-lex.europa.eu/legal-content/>